

VA-schakt på Lundbyvallen

RAÄ-nr Mjölby 232:1-2

Mjölby 40:5

Mjölby stad och kommun

Östergötlands län

Roger Lundgren

VA-schakt på Lundbyvallen

Innehåll

Sammanfattning	2
Inledning	4
Antikvarisk bakgrund.....	4
Syfte och metod.....	4
Resultat	4
Schaktbeskrivningar	7
Tekniska uppgifter	8

Omslagsbild: Schakt 213 öppnas. Foto mot NO, Roger Lundgren, ÖM.

ÖSTERGÖTLANDS MUSEUM

ARKEOLOGI OCH BYGGNADSVÅRD

Box 232 • 581 02 Linköping • 013 - 23 03 00 • www.ostergotlandsmuseum.se

Sammanfattning

Östergötlands museum har under våren 2019 utfört en arkeologisk undersökning i form av schaktningsövervakning inom fastigheten Mjölby 40:5, Mjölby stad, Mjölby kommun, Östergötland. Arbetet föranleddes av att en VA-ledning skulle förläggas inom fornlämningsområdet för RAÄ Mjölby 232:1-2.

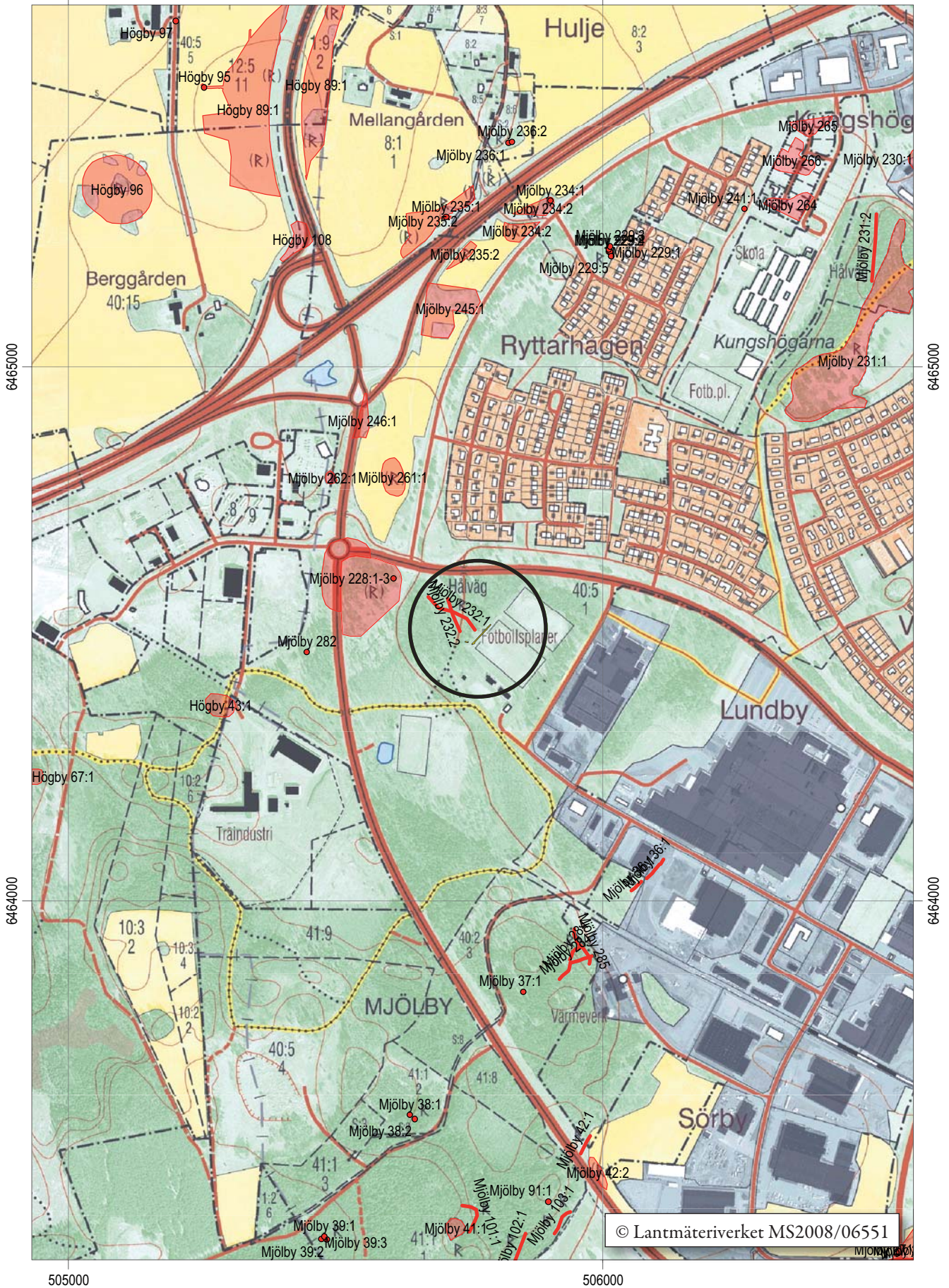
Utöver en mindrestenssamling som åtminstone hypotetiskt skulle kunna utgöra en skadad del av en stensträng så påträffades inget av arkeologiskt intresse.

Roger Lundgren
antikvarie

505000

506000

Figur 2. Utdrag ur digitala Fastighetskartan med undersökningsområdet markerat. Skala 1:10 000.

Inledning

Den 2 april 2019 utförde Östergötlands museum en arkeologisk undersökning i form av schaktningsövervakning inom fastigheten Mjölby 40:5, Mjölby stad, Mjölby kommun. Undersökningen företogs med anledning av att Mjölby kommun beslutat att förlägga en VA-ledning inom fornlämningsområdet för Mjölby 232:1-2. Förundersökningen genomfördes efter beslut av Länsstyrelsen Östergötland och bekostades av Mjölby kommun. Ansvarig för undersökningen var antikvarie Roger Lundgren, som också svarar för rapportarbetet.

Antikvarisk bakgrund

Undersökningsområdet ligger i stadsdelen Lundby, belägen i sydvästra delen av Mjölby. Undersökningen föranleddes av att Mjölby kommun utvecklar VA-nätet i stadsdelen i samband med nyanläggning av industritomter i området. Schaktningsarbete för ny VA-ledning skulle företas inom fornlämningsområdet för RAÄ Mjölby 232:1-2. Fornlämningarna består av en stensträng (232:1) och en hålväg (232:2) som löper i NV-SÖ respektive NNV-SSÖ riktning. Stensträngens kända utbredning mot söder slutar i skogskanten vid en mindre bäck/dike som löper i stort sett parallellt med den planerade ledningssträckningen. Hålvägens kända utbredning mot söder begränsas av en gång-/cykelväg.

Den planerade ledningssträckningen var förlagd så att den riskerade att skära eventuella rester av fornlämningsnarnas möjliga fortsättningar ej synliga ovan mark. Längden på den för schaktningsövervakning utvalda sträckan uppgår till ca 250 m.

Syfte och metod

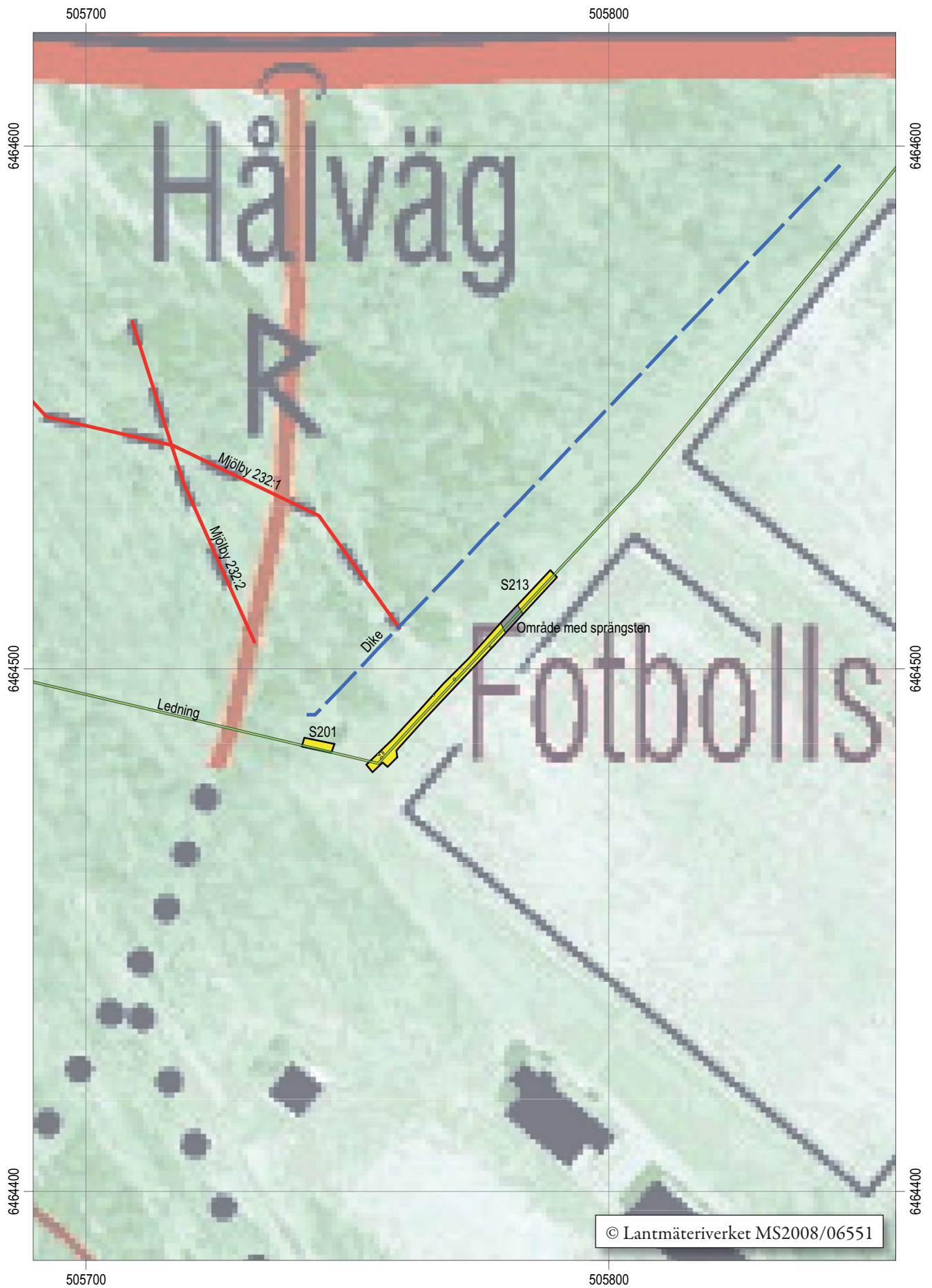
Förundersökningen genomfördes i form av sökschaktsgrävning medelst grävmaskin för att konstatera närvaro av eventuella fornlämningar dolda under mark. Markytan banades skiktvis av ner till förmodad anläggningsnivå. Sökschakten och presumtiva anläggningar dokumenterades genom digital positionsbestämning med RTK-GNSS, kortfattad beskrivning och foto-grafering.

Resultat

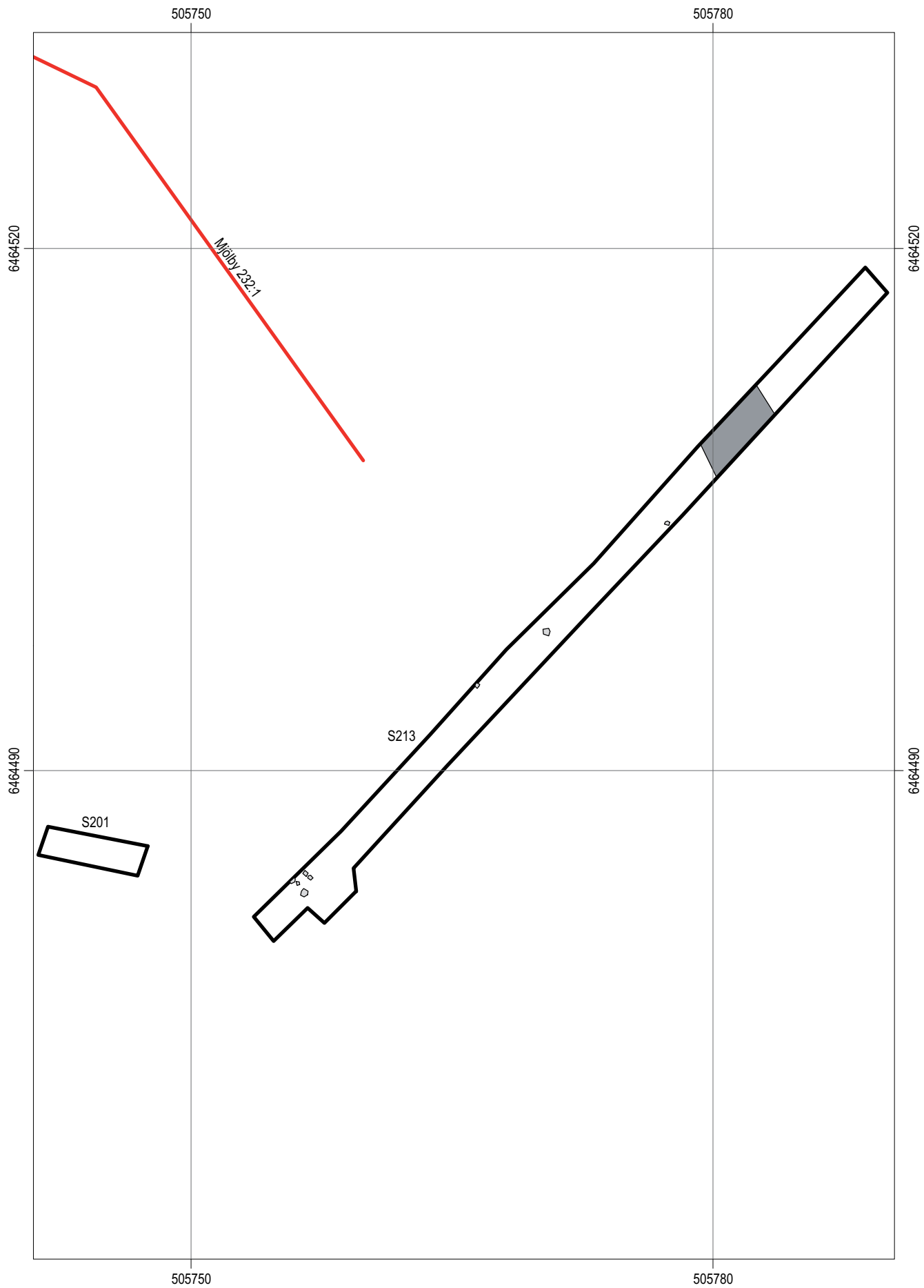
Vid undersökningen grävdes två sökschakt som tillsammans omfattade ca 57 löpmetrar. Sökschakten koncentrerades där möjliga spår efter stensträngen Mjölby 232:1 skulle kunna påträffas. Vid undersökningen konstaterades att marken jämnats till i samband med anläggandet av de vidliggande fotbollsplanerna. Det har dock inte påförts några större mängder fyllnadsmassor. I schaktet påträffades en hel del sprängsten, ställvis i koncentrationer men ofta sporadiskt spridda. Huruvida dessa härrör från stenar sprängda på plats eller har följt med i schaktmassor är oklart. Sannolikt består åtminstone en större koncentration av rester efter ett block sprängt på plats ehuru större delen av den övriga sprängstenen torde härröra från röjda block som ursprungligen befunnits inom fotbollsplanernas spelyta. De få större stenar av opåverkad karaktär som påträffades och bedömdes ligga i ett läge som medför att de skulle kunna utgöra konstruktionsdetaljer från stensträngen positionsbestämde för att kunna sättas i relation till stensträngens kända utbredning. En av dessa påträffades på en positionsmässigt lämplig plats jämfört med stensträngens riktning, men några andra arkeologiska stöd för en sådan tolkning kunde inte påvisas vid undersökningen.

I västra delen av sökschakt S213 påträffades vad som möjligen skulle kunna tolkas som en stensträngsrest. Den är i så fall, utifrån det upptagna schaktet sett, otvetydigt begränsad åt söder och det finns inga tecken på att det funnits borttagna stenar mellan de befintliga. De båda stenarna mot V var 0,50 - 0,60 m i diameter och övriga något mindre, ca 0,35 - 0,40 m.

Vad gäller vidare sträckning av hålvägen Mjölby 232:2 i södergående riktning så konstateras att inte bara anläggandet av gång-/cykelvägen skadat området för den förmodade fortsatta sträckningen av hålvägen, utan även att schaktningsarbete för en elkabel förekommit där samt att bäcken/diket rinner förbi platsen för den förväntade skärningspunkten mellan hålvägen och VA-schaktet. Utifrån det västliga sökschaktet (S201) framgick också att betydligt mer fyllnadsmassor påförts än vad som var fallet längs den övriga schaktade sträckan. Väster om gång-/cykelvägen löper VA-ledningen genom ett låglänt område av igenväxt våtmarkskaraktär. Sträckan okulärbesiktigades utan annat resultat än att det inte bedömdes befogat att gräva sökschakt.

Figur 3. Utdrag ur digitala Fastighetskartan med undersökningsområdet markerat. Skala 1:1 000.

Figur 4. De båda sökschakten med stenar och området med sprängstenar markerade. Skala 1:300.

Figur 5. Schakt 213 med hypotetisk stensträngsrest i förgrunden. Foto mot NÖ, Roger Lundgren, ÖM.

Schaktbeskrivningar

S201

Längd: 5,8 m

Bredd: 2,0 m

Djup: 0,8 - 1,0 m

Fyllning: brun lera, enstaka småsten; påfört material?

Undergrund: grå siltig lera.

Övrigt: -

S213

Längd: 51,0 m

Bredd: 2,7 m

Djup: 0,35 - 0,60 m

Fyllning: humös brun lätt sandig silt.

Undergrund: gulbrun siltig lera.

Övrigt: enstaka sten 0,1 - 0,2 m, ställvis sprängsten och enstaka större natursten <0,4 m.

Tekniska uppgifter

Fastighet	Mjölby 40:5
Socken/stad	Mjölby
Kommun	Mjölby
Län och landskap	Östergötland
Fornlämningsnummer	RAÄ Mjölby 232:1-2 (L2011:5067 & L2011:5776)
Digitala fastighetskartans blad	64F 6a SO
Koordinatsystem	SWEREF 99 TM
Höjdsystem	RH2000
Mätteknik	Digital GNSS
Typ av undersökning	Arkeologisk undersökning i form av schaktningsövervakning
Länsstyrelsens dnr	431-12411-2018
Länsstyrelsens handläggare	Göran Gruber
ÖM dnr	0341/18
ÖM projektnr	001099
ÖM Intrasisnr	-
Beställare	Mjölby kommun
Kostnadsansvarig	Mjölby kommun
Projektledare	Roger Lundgren
Personal	-
Entreprenad	Oscar Johansson, ABBEMA
Fältarbetstid	2019-04-02
Totalt undersöktes	ca 57 löpmeter / 115 m ²
Fynd	-
Foto	Digitala
Analys	-
Grafik	Roger Lundgren
Renritning	-
Grafisk form	Lasse Norr

Dokumentationsmaterialet förvaras på Östergötlands museum.

Ur allmänt kartmaterial © Lantmäteriverket MS2008/06551
ISSN 1403-9273 Rapport 2019:16 © Östergötlands museum

Östergötlands museum har under våren 2019 utfört en arkeologisk undersökning i form av schaktningsövervakning inom fastigheten Mjölby 40:5, Mjölby stad, Mjölby kommun, Östergötland. Arbetet föranleddes av att en VA-ledning skulle förläggas inom fornlämningsområdet för RAÄ Mjölby 232:1-2.

Utöver en mindre stensamling som åtminstone hypotetiskt skulle kunna utgöra en skadad del av en stensträng så påträffades inget av arkeologiskt intresse.

ISSN 1403-9273

Rapport 2019:16